

FOGORVOSI ETIKA

TANULÁSI EREDMÉNY ALAPÚ TANTÁRGY TEMATIKA

Képzés neve:	Fogorvosképzés
Tantárgy címe:	Fogorvosi etika – FOG-U131, FOG-U132
Tantárgy típusa:	Kötelező
Tanév és félév:	II. évfolyam / őszi félév
Tantárgyfelelős:	Dr. habil. Kelemen Oguz Ph.D. – tanszékvezető egyetemi docens, pszichiáter
Intézeti felelős:	Dr. Tari Gergely Ph.D. – egyetemi adjunktus Magatartástudományi Intézet (6722 Szeged, Mars tér 20.) e-mail: tari.gergely.robert@med.u-szeged.hu
Tanóra típusa:	előadás és gyakorlat
Heti óraszám:	1 + 1
Kreditérték:	1 + 1
Értékelés:	kollokvium és gyakorlati jegy (5)
Előfeltétel:	Bevezetés az orvostudományba – FOG-KV011, FOG-KV012 (ajánlott)

Tantárgy célja:

A fogorvosi etika oktatásának egyik alapvető célja, hogy a hallgatókban tudatosítsuk hivatásuk eredendő erkölcsi jellegét. A szakmaetikai alapértékek tisztázásán túl a félév során elemezzük a klasszikus, valamint a modernkori technicizált medicina és a modern biológia által felvetett legfontosabb etikai kérdéseket. Az oktatás során a hallgatók elsajátítják azt a fogalmi, logikai rendszert, amely szükséges a professzióhoz kapcsolódó etikai kérdések tisztázásához.

- Az elsajátított ismeretek segítségével a hivatás-specifikus etikai problémák felismerése könnyebbé válik. A stúdium tágabb értelemben véve is érzékenyebbé teszi a hallgatókat a bioetikai (ápolásetikai; orvosi etikai; fogorvosi etikai) problémák iránt.
- Olyan fogalmi és logikai rendszer kimunkálása, amely segítséget nyújt a felmerülő fogorvosi-etikai problémák megoldásához.
- Olyan ismeretek átadása, mely segíti a szakembert abban, hogy a betegek, a kutatásba bevont humán alanyok és az egészségügyi dolgozók jogait megismerje.
- A leendő fogorvos etikai és jogi felelősségének kialakítása.

Kimeneti követelmények:

Tudás

- ismeri a fogorvosi hivatás erkölcsi alapértékeit és irányadó etikai alapelveit
- részletekbe menően ismeri azt a fogalmi, logikai rendszert, amely szükséges a felmerülő szakmaetikai kérdések tisztázásához
- ismeri a MOK Etikai Kódexében és a legfontosabb nemzetközi orvosetikai kódexekben foglalt normákat
- felismeri hivatásának legfontosabb erkölcsi kérdéseit, a velük kapcsolatos vitákat és állásfoglalásokat
- ismeri az 1997. évi CLIV egészségügyi törvényben foglalt betegjogokat és az egészségügyi szolgáltatók főbb jogait és kötelezettségeit
- megérti a fogorvostanhallgatóktól elvárt magatartásetikai vonatkozásait

Képesség

- képes a fogorvosi gyakorlatban felmerülő etikai dilemmák felismerésére, elemzésére és megoldási alternatívák felvázolására
- képes a páciensek életkorának, pszichés állapotának megfelelő kommunikációra
- együttműködik a betegjogok biztosításában
- képes a tájékozott beleegyezés elvének gyakorlati alkalmazására és folyamatos fejlesztésére
- képes a partneri orvos – beteg kapcsolat gyakorlati alkalmazására
- a hallgatói tevékenysége során tudomására jutott orvosi adatokat bizalmasan kezeli

Attitűd

- etikusan jár el fogorvosi hivatása gyakorlása közben mind a kollégákkal, mind a páciensekkel és családjaikkal szemben
- Hivatása gyakorlása közben törekszik a partneri viszony fenntartására kollégáival
- Tiszteletben tartja az emberi és gyermeki méltóságot, valamint az alapvető jogokat a fogorvosi ellátás, prevenció és gondozás során

Autonómia – Felelősség

- autonóm módon alkalmazza a bioetikai alapelveket az egészségügyi ellátás során jelentkező etikai dilemmák felismeréséhez, szakszerű elemzéséhez, valamint megoldásához
- szakmai felügyelet mellett felelősséggel hoz az orvostanhallgatók kompetenciájába tartozó erkölcsi döntéseket

Témakörök:

- Erkölcs és etika. Etikai alapfogalmak és kategóriák. Bioetika, orvosi etika, ápolási etika, fogorvosi etika
- Az önrendelkezéshez való jog az egészségügyben. A „tájékozott beleegyezés” elve és gyakorlata. Az orvos–beteg kapcsolat. Az orvosi titoktartás elmélete és gyakorlata
- Az 1997. évi egészségügyi törvény betegjogai és azok etikai vonatkozásai. Az egészségügyi szolgáltatók főbb jogai és kötelezettségei
- A családtervezés erkölcsi dilemmái I. – fogamzásgátlás, abortusz
- A családtervezés erkölcsi dilemmái II. – mesterséges megtermékenyítés
- Az életvégi ellátás és döntések jogi és etikai vonatkozása
- Igazságosság az egészségügyben. Makro- és mikroallokáció
- A fogorvos szakmai kapcsolatrendszere
- A fogorvosi elsősegélynyújtás, konzultációs-, szaktanácsadó-, tudományos tevékenység etikája.

Módszerek:

- Esetcentrikus témafeldolgozás a szakirodalomból és a klinikumból összegyűjtött eseteken keresztül
- Hallgatók vitakészségének fejlesztése a gyakorlatok során
- Naprakész szakirodalom áttekintése, tanulmányozása

A tárgy teljesítésének feltételei, vizsga követelményei:

- Az előadások látogatása nem kötelező, ugyanakkor azok a hallgatók, akik 7-ből 6 előadáson részt vesznek, mentesülnek az év végi tesztvizsgában szereplő esszé kérdés megválaszolása alól
- A gyakorlatok látogatása kötelező
- A gyakorlatokról egy hiányzás megengedett
- Kettőnél több hiányzás esetén orvosi igazolás bemutatása szükséges. A kurzus teljesítését a tárgy oktatói esetleg mérlegelve bírálják el

Értékelés:

Előadás (kollokvium)

- Fogalomlistára épülő, 10 rövid, kifejtős kérdésből álló feladatlap kitöltése (jelenléti vizsga)

Gyakorlat (gyakorlati jegy)

- Az órán ismertetett szempontrendszer alapján egy választott esettanulmány elemzése. (1 A/4-es oldal terjedelemben, 12-es Times New Roman stílussal és betűmérettel, 1.5-es sorköz és sorkizárt formázással.) A dokumentum beadása online, a Coospace felületén lehetséges, amelynek határideje: **2023. december 10. 18:00**
- Kiselőadás megtartása egy előre egyeztetett témáról.

Kötelező irodalom:

- Dr. Kovács József: *A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába.* Budapest, Medicina, 2006.
- Dr. Tari Gergely, Szilasi Veronika, Dr. Barabás Katalin, Dr. Kapocsi Erzsébet, Dr. Kálmán Sára, Dr. Kovács Dénes: *Orvosi etika jegyzet.* E-könyv, 2019.

Ajánlott irodalom:

- Ozar, T. David és mtsi.: *Dental Ethics at Chairside.* Washington, Georgetown University Press, 2018.

FOGORVOSI ETIKA ELŐADÁS ÉS GYAKORLAT

2023/2024. tanév őszi szemeszter

Előadások időpontja és helye:	hétfő, 12–13:30 Élettani Intézet, Jancsó Miklós terem (6720 Szeged, Dóm tér 10.)
Előadók:	Dr. Tari Gergely Ph.D. – egyetemi adjunktus, bioetikus email: tari.gergely.robort@med.u-szeged.hu Dr. habil D. Molnár Éva Ph.D. – egyetemi docens email: molnar.eva@med.u-szeged.hu Szilasi Veronika – tudományos segédmunkatárs email: szilasi.veronika@med.u-szeged.hu
Vendégelőadók:	Dr. Pinke Ildikó – egyetemi adjunktus (SZTE Fogorvostudományi Kar) Dr. Kristóf Csaba – betegjogi képviselő
Előadás – jelenléti vizsga:	2023.11.06. 12.00-12.40

Az előadások tematikája:

1.	2023.09.11.	Miért tanuljunk fogorvosi etikát?	Dr. Tari Gergely
2.	2023.09.18.	A tájékozott beleegyezés elmélete és gyakorlata	Dr. D. Molnár Éva
3.	2023.09.25.	Betegjogok és kötelezettségek	Dr. Tari Gergely, Dr. Kristóf Csaba
4.	2023.10.02.	A reprodukciós medicina etikája	Szilasi Veronika
5.	2023.10.09.	A szájszész szerepe az életvégi ellátásban - Eutanázia madártávlatból	Dr. Tari Gergely
6.	2023.10.16.	Fogorvosi ellátás struktúrája és a fogorvosi tevékenységek etikája	Dr. Pinke Ildikó
7.	2023.10.23.	SZÜNET	-
8.	2023.10.30.	A forráselosztás etikai kérdéseiről - Mikro- és makroallokáció az egészségügyben	Szilasi Veronika
9.	2023.11.06.	TESZT	

Gyakorlatvezetők:

Dr. Tari Gergely Ph.D. – egyetemi adjunktus, bioetikus
email: tari.gergely.robert@med.u-szeged.hu

Dr. habil D. Molnár Éva Ph.D. – egyetemi docens
email: molnar.eva@med.u-szeged.hu

Szilasi Veronika – tudományos segédmunkatárs
email: szilasi.veronika@med.u-szeged.hu

Gyakorlat - esettanulmány:

Beadási határidő: 2023. december 10. 18:00

A gyakorlatok tematikája:

1.	A tradicionális etikától a modern bioetikáig
2.	A tájékozott beleegyezés doktrínája
3.	A betegjogok jelentősége az egészségügyi ellátás során. Az ellátók jogai és kötelezettségei
4.	Igazságosság az egészségügyben - forráselosztási kérdések a fogorvoslásban
5.	A reproduktív medicina etikai kérdéseiről
6.	Esetelemző gyakorlat
7.	Az életvégi döntések etikai kérdéseiről

Gyakorlati csoportok beosztása:

CSOP.	NAP	IDŐPONT	TEREM	GYAKORLATVEZETŐ	DÁTUMOK
1.	szerda	15–16:30	id. Jancsó Miklós Kollégium, 1. terem	Dr. Tari Gergely	09.13.,09.20.,09.27.,10.04., 10.11.,10.18.,10.25.
2.					11.01. ,11.08.,11.15.,11.22., 11.29.,12.06.,12.13.
3.	szerda	15–16:30	id. Jancsó Miklós Kollégium, 2. terem	Dr. D. Molnár Éva	09.13.,09.20.,09.27.,10.04., 10.11.,10.18.,10.25.
4.					11.01. ,11.08.,11.15.,11.22., 11.29.,12.06.,12.13.
5.	szerda	15–16:30	Baló József Oktatási Központ, 3. terem	Szilasi Veronika	09.13.,09.20.,09.27.,10.04., 10.11.,10.18.,10.25.
6.					11.01. ,11.08.,11.15.,11.22., 11.29.,12.06.,12.13.